

گزارش روز

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس درباره حریق عرصه‌های طبیعی نشان داد

سالانه ۵ برابر مساحت شهر ساری می‌سوزد

● شرق: گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد به طور متوسط سالانه ۱۶هزارو ۷۲۷ هکتار جنگل و مرتع در آتش می‌سوزد. از آنجا که مساحت شهر ساری سه‌هزارو ۵۰۰ هکتار است، می‌توان چنین نتیجه گرفت که سالانه پنج برابر مساحت شهر ساری در آتش می‌سوزد و از بین می‌رود. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارشی به بررسی علل، آثار، چالش‌ها و راهکارهای مقابله با آتش‌سوزی در جنگل‌ها و مراتع کشور پرداخته است. بر اساس این گزارش، طبق اعلام سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور از سال ۸۶ تا سال ۹۸، ۲۴ هزارو ۵۵۵ فقره آتش‌سوزی در عرصه‌های طبیعی کشور رخ داده که ۱۳ هزارو ۵۱۸ فقره آن در جنگل‌ها و ۱۱ هزارو ۳۷ فقره آن در مراتع بوده است. در نتیجه این آتش‌سوزی‌ها ۱۰۷ هزارو ۵۵۷ هکتار از جنگل‌ها و ۱۱۰ هزارو ۳۵۸ هکتار از مراتع سوخته‌اند.

بنابراین در ۱۳ سال اخیر به‌طور متوسط در هر سال هزارو ۴۰ فقره آتش‌سوزی در جنگل‌ها و نزدیک به ۴۸۹ فقره در مراتع اتفاق می‌افتد که در آن هر سال هشت‌هزارو ۲۷۳ هکتار از سطح جنگل‌ها و نزدیک به هشت‌هزارو ۴۹۰ هکتار از سطح مراتع طعمه آتش‌سوزی می‌شود و از بین می‌رود.

سال ۸۹، سال سیاه جنگل
بیشترین میزان خسارت به جنگل‌ها در سال ۱۳۸۹ رخ داده است که با وقوع دوهزارو ۷۷ فقره آتش‌سوزی در عرصه‌های جنگلی، حدود ۱۹ هزارو ۲۰۰ هکتار از جنگل‌ها دچار آتش‌سوزی شده و از این‌ جهت این سال به‌عنوان سال سیاه جنگل نام‌گذاری شده است. در سال جاری تا پایان خرداد، ۹۱۱ فقره آتش‌سوزی در عرصه‌های طبیعی به وقوع پیوسته که ۶۱۹ فقره آن در مراتع و مابقی یعنی ۲۹۲ فقره در جنگل‌ها رخ داده است. با این تعداد حریق در جنگل، سه‌هزارو ۱۵۴ هکتار از سطح جنگل‌ها در آتش سوخته‌اند.

آمار سازمان جنگل‌ها معادل یک سال GWF
آمار ارائه‌شده توسط مراجع داخلی تفاوت‌های زیادی با برخی مراکز جهانی پایش و ثبت تغییرات عرصه‌های جنگلی دارد. طبق آمار دیده‌بان جهانی جنگل (GWF)، مجموع هشدار آتش‌سوزی ثبت‌شده در ۱۱ سال اخیر از ۲۰۰۹ تا ۲۰۲۰ برای جنگل‌های ایران ۲۶۳ هزارو ۴۸ فقره آتش‌سوزی بوده که به‌طور متوسط حدود ۲۱ هزارو ۹۲۰ فقره هشدار حریق در هر سال را نشان می‌دهد در حالی که مجموع آمار ۱۰ سال اخیر سازمان جنگل‌ها و مراتع کمتر از آمار یک سال GWF است. این اختلاف می‌تواند به دلیل دقت بالای این مرجع جهانی باشد.

طبق اعلام سازمان فضایی ایران نیز تعداد آتش‌سوزی‌های شناسایی‌شده با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای در خرداد ۴۸، ۹۹ مورد و از ابتدای تیر تا سیستم تیرماه است ۳۰۹۹ مورد ثبت شده است. کل مساحت سطح سوخته شامل اراضی جنگلی، مراتع مشجر و اراضی کشاورزی حدود ۴۱ هزارو ۷۹ هکتار برای خرداد و ۱۹ هزارو ۵۶۷ هکتار از ابتدای تیر تا ۲۰ تیر تخمین زده شده است. این اعداد فاصله زیادی با آمار سازمان جنگل‌ها دارد که مساحت سوخته‌شده در سه ماه نخست سال ۹۹ را ۱۰ هزارو ۸۱۷ هکتار اعلام کرده است.

زاگرس کانون حریق

بر اساس میانگین آتش‌سوزی‌های رخ‌داده در عرصه‌های جنگلی و مرتعی در ۱۳ سال اخیر، ۴۵ درصد آتش‌سوزی‌ها در مراتع، ۲۳ درصد در جنگل‌های طبیعی، ۱۴ درصد در اراضی جنگلی و ۹ درصد در جنگل‌های دست‌کاشت رخ داده است.

۷۰ درصد آتش‌سوزی‌ها در ناحیه زاگرس رخ می‌دهد، ۱۴ درصد در ناحیه رویشی ایرانی-تورانی، ۱۱ درصد در ناحیه رویشی هیرکانی و چهار درصد نیز در ناحیه رویشی ارسبارانی به وقوع پیوسته است. ۷۷٫۳ درصد از سطح جنگل‌های زاگرس تحت تأثیر یا در خطر بالقوه آتش‌سوزی قرار دارند.

برآورد خسارات

برآورد دقیقی از میزان خسارات وارده به عرصه‌های طبیعی به دلیل وقوع آتش‌سوزی‌ها وجود ندارد. طبق برآورد سازمان جنگل در مجموع در ۱۳ سال اخیر به دنبال وقوع آتش‌سوزی‌ها نزدیک به ۱۷ هزار میلیارد ریال خسارت مالی به کشور وارد شده است. بیشترین میزان خسارت اقتصادی برای جنگل‌های طبیعی ۱۱ هزارو ۲۲۸ میلیارد ریال است. همچنین به ازای هر هکتار عرصه جنگلی سوخته‌شده، ۲۱۱ میلیون ریال برای اطفا حریق هزینه شده و احیا و بازسازی جنگل‌های دچار حریق شده نیز ۲۴۰ میلیون ریال هزینه در بر داشته است.

شرق: بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دولت برای جبران کسری بودجه سال گذشته با ورود سران سه قوه به برداشت از منابع صندوق توسعه ملی روی می‌آورد که از مجموع ۹ میلیارد دلار منابع ارزی استفاده‌شده این صندوق، نزدیک به هفت میلیارد دلار یعنی حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان از طریق پایه پولی و توسط بانک مرکزی تأمین شده است. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد از بودجه ۴۴۸ هزار میلیارد تومان تصویب‌شده برای سال ۹۸، فقط ۳۱۷ هزار میلیارد تومان در عمل تحقق می‌یابد و دولت با کسری بودجه‌ای در حدود ۱۳۱ هزار میلیارد تومان مواجه می‌شود. این رقم بدون احتساب ۴۴ هزار میلیارد تومان اوراق منتشرشده بر اساس مجوزهای قانون بودجه ۱۳۹۸ است که در ادبیات اقتصادی، جزئی از کسری بودجه محسوب می‌شود. بنابراین کسری بودجه سال ۱۳۹۸، ۱۷۵ هزار میلیارد تومان خواهد بود که ۴۴ هزار میلیارد تومان آن با مجوز خود قانون بودجه با انتشار اوراق مالی اسلامی پوشش داده شده است. بر اساس این گزارش، دولت برای تأمین کسری‌های خود بر اساس مجوز سران سه قوه به استقراض از صندوق توسعه ملی روی می‌آورد. استقراض از منابع ارزی صندوق توسعه ملی برای جبران کسری بودجه قرض‌چندانی با استقراض از بانک مرکزی نداشته و همان پیامدهای نامطلوب اقتصادی و تورم افسارگسیخته را به دنبال خواهد داشت. بررسی‌ها نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۸، از مجموع ۹ میلیارد دلار استفاده‌شده از منابع ارزی صندوق توسعه ملی (حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان بر اساس محاسبات این

اقتصاد

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس درباره بودجه ۹۸ نشان داد

رشد ۸۰ هزار میلیارد تومانی پایه پولی

گزارش) نزدیک به هفت میلیارد دلار، یعنی حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان (با احتساب متوسط نرخ دلار نیما) از طریق پایه پولی و توسط بانک مرکزی تأمین شده است که تأثیر خود را در تورم بالای سال ۹۸ و ۹۹ نشان داده است.

مخارجی بیش از میزان مصوب

عملکرد منابع و مصارف بودجه ۹۸ نشان می‌دهد که این عملکرد حدودا برابر ۶۴ درصد میزان مصوب بوده است در حالی که مطابق مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی مقرر شده بود ۶۲ هزار میلیارد تومان از کسری بودجه سال ۹۸ از طریق کاهش مصارف بودجه تأمین شود. مطابق محاسبات گزارش، در بهترین حالت حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان از سقف مصارف کاسته شده است. در حالی که مطابق قانون بودجه سال ۹۸، سهم دولت از منابع حاصل از فروش میعانات گازی به جای دلار چهارهزارو ۲۰۰ تومانی، بر اساس دلار نیمایی (متوسط ۱۱ هزار تومان) محاسبه می‌شود، عملکرد این ردیف نسبت به سال گذشته به میزان بیش از ۲۰ درصد کاهش یافته و علت آن نامشخص است.

افزایش بدهی و طلب دولت

مطابق با آخرین آمار منتشره خزانه‌داری کشور، میزان بدهی‌های دولت و شرکت‌های دولتی در پایان سال ۹۸ برابر ۱۱۶۸ میلیارد تومان بوده که نسبت به پایان سال ۱۳۹۷، حدود ۵۹ درصد افزایش یافته است. مجموع بدهی دولت و شرکت‌های دولتی در پایان سال ۹۷، ۷۳۵۰۹ هزار میلیارد تومان بوده که این رقم در انتهای سال ۹۸، به ۱۱۶۸۵ هزار میلیارد تومان رسیده است. سهم چشمگیری

صید فراریان مالیاتی توسط صیاد

دست‌به‌دست‌شدن چک بین افراد با ثبت اطلاعات کامل انجام شود.

به اعتقاد این کارشناس بانکی، سامانه صیاد به‌جز این هدفی که توضیح داده شد شاید هدف مهم‌تری نیز داشته باشد و آن جلوگیری از پول‌شویی است؛ یعنی چک بابت فعالیت‌های غیرمجاز اقتصادی صادر می‌شد و چندان قابل ردگیری نیز نبود؛ یعنی یک فرد چکی را برای فعالیت قاچاق دریافت می‌کرد اما آن چک چند دست می‌گشت و نهایتاً برای خرید یک آپارتمان یا خودروی قانونی خرج می‌شد.

او با بیان اینکه استفاده سومی که از این سامانه می‌توان داشت، دریافت مالیات است خاطرنشان کرد: از آنجا که همه اطلاعات صادرکننده و دریافت‌کننده چک در سامانه ثبت می‌شود، به‌راحتی می‌توان حجم گردش مالی افراد را در سال شناسایی کرد و به این ترتیب این سامانه یک بانک اطلاعاتی مهم

برای جلوگیری از فرار مالیاتی محسوب می‌شود. الان زمینه بانکداری الکترونیک در کشور فراهم است. امروز هر دریافت و پرداختی را با سیستم سانتا و پایا می‌توانیم انجام دهیم؛ اما در دنیا چک به‌عنوان یک وسیله پرداخت استفاده نمی‌شود و از سیستم‌های دیگری استفاده می‌شود. اقتصاد ما با چک تعریف شده است و حذف آن امروز بدون جایگزین‌کردن گزینه مناسب امکان‌پذیر نیست.

شیوه‌دوگانه بانکداری در ایران

امیر شکاری، کارشناس بانکداری الکترونیک، در گفت‌وگو با «شرق» توضیح داد: دنیا از نظر روند توسعه بانکداری متفاوت از ما حرکت کرده است، زمانی که ما بانکداری را آغاز کردیم، شیوه‌ای را برگزیدیم که در آمریکای شمالی استفاده می‌شد. چک در بانکداری در آمریکای شمالی کاملاً مبتنی بر چک است. ادبیات امروز آمریکای شمالی نیز عیناً با چک است، به‌گونه‌ای که ممکن است فرد حتی برای

از افزایش بدهی دولت به افزایش بدهی شرکت‌های دولتی مربوط است که بخش عمده آن مربوط به بدهی شرکت ملی نفت ایران به بانک مرکزی، سایر بانک‌ها و صندوق توسعه ملی است و شامل بدهی‌های ارزی بوده و افزایش آن بیشتر به دلیل افزایش نرخ ارز بوده است.

انتشار اوراق عامل افزایش بدهی

انتشار گسترده اوراق به منظور پوشش کسری بودجه سال ۹۸، یکی از دلایل اصلی افزایش بدهی‌های دولت بوده است. پنج رقم اصلی بدهی‌های دولت و شرکت‌های دولتی که بیش از ۵۰ درصد کل بدهی‌ها را شامل می‌شوند مربوط به بدهی شرکت ملی نفت به بانک مرکزی و بانک‌ها، بدهی دولت به دارندگان اوراق بدهی، بدهی دولت به بانک مرکزی، بدهی شرکت ملی نفت به صندوق توسعه ملی و بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی است.

افزایش بدهی ومطالبات دولت

مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی نیز حدود ۷۵ درصد افزایش یافته و به حدود ۸۱۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. میزان مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی در پایان سال ۹۷، ۴۶۲۰۵ هزار میلیارد تومان بوده که این رقم در سال ۹۸ به ۸۱۰۴ هزار میلیارد تومان رسیده است. در گزارش خزانه‌داری کل کشور، حدود ۳۲۵ هزار میلیارد تومان از مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی با عنوان مطالبات شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران از شرکت‌های پالایشی و پتروشیمی داخلی ذکر شده است که ۴۰ درصد از کل مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی را شامل می‌شود.

پرداخت کرایه تاکسی خود نیز چک بدهد.

او متذکر شد: وقتی بانکداری در بدنه بازار ما رسوخ کرد، شیوه رایج در آمریکای شمالی اقتباس شد. بعد از انقلاب و احیای صنعت بانکداری، بسیاری از این شیوه را از بانکداری اروپایی گرفتیم؛ یعنی هم‌زمان با مدرن‌سازی نظام بانکی زمانی که با ورود عابرانک و کارت بانکی انجام شد، مدل اروپایی را نیز پیاده‌سازی کردیم؛ اما در این دوره آمریکایی‌ها در ادامه همان مسیر پُرچک، به سمتی رفتند که عابرانک‌ها نیز چک به مشتریان می‌دادند. حال آنکه چک در بازار اروپایی یک ابزار قدیمی و دمده شناخته می‌شد. به این ترتیب ما در یک نظام کامل دوگانه قرار گرفتیم.

شکاری اضافه کرد: ما امروز بازارمان رفتار آمریکایی دارد، چون هنوز چک ابزار بسیار پرمصرفی است و به‌خاطر قوانین سنتی چک، هم پول‌شویی و عدم احراز هویت در این سیستم نهادهی بوده است؛ اما نظام بانکی ما اروپایی است. به همین خاطر است که وقتی چک به بانک می‌آمد هیچ سختی برای بانک نداشت و در بانک با جعل و پول‌شویی و موارد دیگر در زمینه چک مواجه می‌شدیم. ازاین‌رو اتفاقاً نظام بانکی تشخیص درستی داد که سیستم را تارگت کرد تا به این ترتیب امکان جعل و پول‌شویی کاهش یابد.

او بیان کرد: هر سیستمی وقتی شروع به کار می‌کند مشکلاتی دارد. ما هم شرایطی نداریم که تکنولوژی دنیا را بتوانیم به‌روز استفاده کنیم. مجبوریم در یک‌سری راه‌ها با آزمون و خطا پیش برویم. در کشوری که همه درهایش به روی دنیا بسته است، نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم طرحی را که پیاده‌سازی می‌کنیم بدون هیچ ایراد و اشکالی پیش برود؛ اما می‌توان امید داشت که سامانه در یکی، دو سال اصلاح می‌شود.

یادداشت

نزوم نظارت و کنترل بر بازار سرمایه

محمدرضا رسولی

● در حال حاضر جس تخلفات صورت‌گرفته در بازار سرمایه چند نوع است؛ این تخلفات به‌جز تخلفاتی است که سازمان بورس پیرو ترک یا سئو-فعل‌ها انجام داده است، بنابراین این تخلفات سر جای خودش باقی است؛ به عنوان مثال چرا سازمان بورس در زمان خود از ایجاد حباب در این بازار جلوگیری نکرده است؟ چرا سازمان بورس دامنه نوسانات این بازار را نیست تا این بازار رشدی جدی داشته باشد؟ چرا مسئولان سازمان بورس بازارگردانی را از ابتدا شروع نکردند و صبر کردند تا ریزش‌ها اتفاق بیفتد و پس از آن به موضوع بازارگردانی پرداختند؟ مسئولان این سازمان چرا زمانی که ریزش شاخص بورس رخ داد، منفعلانه برخورد کردند و با متخلفان که ابتدا صف خرید ایجاد کردند تا قیمت‌ها رشد کند و پس از آن یکباره شروع به فروش کردند، برخورد نکردند؟ با سیگنال‌فروشان و کسانی که صف خرید و فروش صوری راه انداخته‌اند، باید برخورد شود؛ هر کس که متخلف است، یعنی با آن کسی که سیگنال‌فروشی و مردم را دچار انحراف کرده، تا کسی که آمده و به اصطلاح صف خرید و فروش صوری راه انداخته، باید برخورد شود. عمده این تخلفات هم از سوی شرکت‌های حقوقی در این بازار رخ داده است. اینها گوشه‌ای از اظهارات سیدامیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی، نایب‌رئیس اول مجلس شورای اسلامی است که به‌تازگی درباره بازار سرمایه گفته شده است. همچنین نام‌برده با انتشار مطلبی در صفحه شخصی خود از ارائه فهرست متخلفان بازار سرمایه به رئیس قوه قضائیه خبر داده است. البته به زعم ایشان این کار می‌بایست توسط سازمان بورس انجام می‌شد که مسئولیت نظارت بر بازار سرمایه را عهده‌دار است نه مجلس شورای اسلامی.

در حال حاضر، بازار سرمایه پس از چند ماه کاهش، مجددا روند صعودی در پیش گرفته و با تغییر جهت مثبت توانسته مقداری از اعتماد ازدست‌رفته را به بورس برگرداند. در هفته‌های اخیر آنچه بر سنجینی کفه تقاضا در بورس و فرابورس افزوده، نه تقاضای شرکت‌های فعال در بازار سرمایه و اشخاص حقوقی بلکه تمایل اشخاص حقیقی فعال در این بازار به خرید سهام بوده است. با این حال، بررسی‌ها مؤید آن است که با وجود سرازیرشدن پول حقیقی به گردونه معاملات سهام، این‌س بازار همچنان نیازمند نگاهی ژرف‌تر به تحولات پیش‌رو است. با توجه به تبدیل‌شدن بورس به یک چالش جدی اجتماعی- امنیتی، تشدید الزامات قانونی برای بازار سرمایه از سویی نهادهای قانون‌بالادستی مانند مصوبه مجلس که الزام و ضمانت اجرایی مناسب داشته باشد، اجتناب‌ناپذیر است. بازار سرمایه شفاف بوده و معلوم است که چه کسی صف خرید، چه کسی صف فروش و چه کسی جقدر ریزش و چه کسی بازارگردانی را شروع کرده است.

خبر

افزایش ۱۵۰هزارتومانی قیمت سکه

● قیمت هر قطعه سکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید چهارشنبه با ۱۵۰ هزار تومان افزایش نسبت به روز گذشته آن، ۱۲میلیون و ۷۵۰ هزار تومان معامله شد.

به گزارش ایرنا، در ساعت ۱۴:۲۰ چهارشنبه، سکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید به ۱۲میلیون و ۷۵۰ هزار تومان رسید. سکه تمام‌بهار آزادی طرح قدیم نیز به قیمت ۱۲ میلیون تومان معامله شد. همچنین قیمت نیم‌سکه بهار آزادی شش‌میلیون و ۵۰۰ هزار تومان، ربع‌که چهارمیلیون و ۴۵۰ هزار تومان و سکه یک‌گرمی دومیلیون و ۴۵۰ هزار تومان مبادله شد.

علاوه بر این، در بازار طلا نیز هر گرم طلای ۱۸ عیار یک‌میلیون و ۱۸۳ هزار تومان و هر مثقال طلا به بهای پنج‌میلیون و ۱۲۵ هزار تومان فروخته شد.

انس جهانی طلا نیز دیروز با کاهش قیمت

نسبت به آخرین ساعت کاری روز گذشته آن به قیمت هزارو۸۵۸دلارو ۸۵ سنت رسید. دو هفته گذشته قیمت سکه و طلا متأثر از بازار ارز روند کاهشی داشت و نوسان ارزی و سیر نزولی قیمت ارز روی بازار طلا نیز تأثیر گذاشت. بررسی روند معاملات ارزی در روزهای اخیر نشان می‌دهد که کاهش ریسک‌های برون‌زا، حضور پرقدرت بازارساز و تقویت عرضه اسکناس در بازار متشکل ارزی به منظور مدیریت نوسان نرخ ارز، باعث افت قیمت‌ها در بازار ارز و همچنین بازار طلا شده است.

● استفاده از پیامک نیز در دستور کار است؟